

5. PROGRAMMA SOCIALE AGENDA

Doelstelling Holland Rijnland

Met het programma Sociale agenda ondersteunt het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland de twaalf gemeenten binnen de gelijknamige regio op het brede terrein van samenlevingsvraagstukken om te bereiken dat de kwaliteit, omvang en samenhang van voorzieningen in de regio Holland Rijnland van een goed niveau zijn.

Specifieker richt de samenwerking binnen de Sociale agenda zich op vier thema's:

- jeugd (inclusief leerplicht en onderwijs);
- participatie (arbeidsmarktbeleid, reïntegratie, educatie en inburgering);
- zorg;
- cultuur.

Binnen elk themagebied wordt op een samenhangende manier door, met en voor gemeenten gewerkt aan het waar nodig verbeteren van de kwaliteit, omvang en samenhang van voorzieningen.

Resultaten

December 2008 heeft het Algemeen bestuur van Holland Rijnland ingestemd met het aangaan van de Bestuursovereenkomst Regionale Agenda Samenleving 2009-2012. In deze overeenkomst die is ondertekend door gemeenten, Provincie Zuid Holland en samenwerkingsverband Holland Rijnland zijn meerjarenafspraken gemaakt op het terrein van:

- Zorg voor jeugdigen
- Cultuurparticipatie
- Inzet van uren tweedelijnsondersteuning door provinciale Centra Maatschappelijke Ontwikkeling
- Overgangsregeling voor twee doorlopende activiteiten vanuit de oude Regionale Agenda Samenleving 2006-2008: Alfabetisering en Wonen, zorg en welzijn.

In het kader van de Regionale Agenda Samenleving stelde de Provincie Zuid Holland voor het jaar 2009 een totaalbedrag van € 1.152.983,- beschikbaar voor de inkoop van zorg voor jeugdigen en opvoedingsondersteuning. De provincie stelt deze middelen beschikbaar om bij te dragen aan het terugdringen van de instroom in de jeugdzorg en het bevorderen van de uitstroom. Holland Rijnland draagt zorg voor de inzet van deze middelen voor zowel Holland Rijnland als voor de Rijnstreek. In totaal gaat het voor beide regio's om een bedrag € 1.546.072,-. Voor regionale activiteiten op het terrein van cultuurparticipatie is in 2009 een bedrag van € 322.051,00 beschikbaar gesteld. De inzet van deze middelen heeft tot doel de deelname aan culturele activiteiten te verhogen.

Daarnaast is in 2009 door de provincie ruim 1200 uren ondersteuning vanuit provinciale Centra Maatschappelijke Ontwikkeling beschikbaar gesteld voor 2^e lijnsondersteuning op het terrein van jeugdbeleid en zorg en welzijn. Over de inzet van de middelen per thema wordt onder de betreffende deelprogramma's gerapporteerd.

In oktober heeft een bestuurlijk overleg met de gedeputeerde Van de Vondervoort plaatsgevonden. Hierbij is de inzet in 2009 geëvalueerd.

In 2009 zijn in het kader van de platformfunctie vijf portefeuillehouderoverleggen georganiseerd. Aan deze bijeenkomsten werd ook deelgenomen door de portefeuillehouders uit de Rijnstreek voor een deel van de agenda of voor de gehele bijeenkomst.

Naast de bestuurlijke overleggen zijn ook periodieke ambtelijke overleggen gefaciliteerd op de vier thema's van de Sociale agenda. In 2009 heeft een nieuw ambtelijk overleg zorg gestalte gekregen waarin het bestaande Wmo-overleg van Holland Rijnland alsmede het ambtelijk overleg van de GGD is samengevoegd en ook de onderwerpen verslavingszorg en maatschappelijke of vrouwenopvang kunnen worden geagendeerd (betreft taken centrumgemeente Leiden). Ambtenaren uit de Rijnstreek participeren structureel in het ambtelijk overleg Jeugd en in het Zorg-overleg.

Organisatie

De afdeling sociale agenda bestaat uit een team beleidsmedewerkers en een team leerplicht&administratie. Daarnaast valt het samenwerkingsproject Jongerenloket onder de aansturing van de manager Sociale agenda. Voor de teams leerplicht&administratie en jongerenloket zijn 2 teamleiders aangesteld. Sinds eind 2009 zijn alle medewerkers voor de backofficefuncties bij elkaar gehuisvest aan het Schuttersveld 9.

Deelprogramma's

De programmabegroting van de sociale agenda bestaat uit vijf deelprogramma's:

- jeugd;
- onderwijs;
- participatie;
- zorg;
- cultuur.

Totalen van het programma Sociale Agenda

Programma Sociale Agenda	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
totaal	2007	2008	2009	2009	2009
indirecte kosten	417.693	1.725.419	2.251.441	2.070.020	2.070.020
materiële kosten	7.468.199	6.496.143	6.506.249	6.251.330	6.572.920
totale lasten	7.885.892	8.221.562	8.757.487	8.321.350	8.642.940
directe baten	6.702.082	6.992.663	6.900.942	6.582.020	6.784.610
bijdragen gemeenten	1.183.810	1.228.899	1.856.749	1.739.330	1.858.330

Toelichting

Voor de uitvoering van de begroting 2009 is een projectenboek opgesteld, welke heeft geleid tot verschuivingen van uren binnen de deelprogramma's van het programma Sociale Agenda.

In totaal is er binnen het programma Sociale Agenda sprake van een onderschrijding van € 1.581. Op de deelprogramma's Jeugd, Zorg en Cultuur is er sprake van overschrijdingen op de totale kosten die volledig worden gecompenseerd door de onderschrijdingen op de deelprogramma's Onderwijs en Participatie.

Bij de cijfers op deelprogramma niveau worden de cijfers nader toegelicht.

5.1 Deelprogramma Jeugd

Doelstelling

- Er is tijdige en adequate hulp voor gezinnen met (opvoedings-)problemen.
- Het bieden van een platform om gezamenlijk beleid te ontwikkelen en initiatieven te ontwikkelen gericht op het realiseren van een sluitend, samenhangend en goed functionerend aanbod aan informatie voor ouders en jeugdigen, opvoedingsondersteuning, preventieve jeugdzorg.

Op dit terrein wordt nauw samengewerkt met de Rijnstreek.

Resultaten

Het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland ondersteunt gemeenten op het terrein van preventief jeugdbeleid door een platform voor uitwisseling van kennis en ervaringen te bieden, en met de provincie afstemming van beleid en voorzieningenaanbod te bevorderen.

In 2009 is op dit terrein nauw samengewerkt met de Rijnstreek. Het project Ketenaanpak Jeugd en de uitvoering van het thema Preventief jeugdbeleid van de Regionale Agenda Samenleving worden gezamenlijk vormgegeven. Aan ambtelijke en bestuurlijke overleggen hebben veelal ook de collega's uit de Rijnstreek deelgenomen.

Project Ketenaanpak Jeugd

In 2007 hebben gemeenten binnen Holland Rijnland en Rijnstreek, de provincie en de regionaal werkzame (jeugd)zorginstellingen afspraken gemaakt over de samenwerking over de vroegsignalering en zorgcoördinatie van zorg rondom gezinnen met een meervoudige problematiek. Naar aanleiding van dit convenant "Ketenaanpak Jeugdbeleid, jeugdzorg en gezinsondersteuning (vroegsignalering en zorgcoördinatie) Zuid-Holland Noord 2007-2010" is het project Ketenaanpak Jeugd gestart. 2009 is het jaar waarin de opbrengsten van dit project duidelijk zichtbaar worden.

In 2009 zijn binnen het project Ketenaanpak Jeugd de volgende resultaten bereikt:

- De regionale verwijfsindex Jeugdmatch is aangeschaft en geïmplementeerd bij de GGD Hollands Midden, Kwadraad, Valent JGZ en AMW, Bureau Jeugdzorg en ActiVite. Ook zijn Halt en de Raad voor de Kinderbescherming aangehaakt op JeugdMATCH. Tevens is de aansluiting op de landelijke verwijfsindex risico's jeugdigen (VIR) gerealiseerd. De verwijfsindex heeft tot doel signalen van zorg over een jeugdige of gezin te registreren en partijen met gedeelde zorgen aan elkaar te verbinden om hun aanpak te kunnen afstemmen. Jeugdmatch is operationeel sinds juni en heeft sindsdien 1676 meldingen ontvangen waarbij 73 'matches' zijn ontstaan, waarbij meerdere partijen zorgen over eenzelfde kind/gezin hebben gemeld.
- Een regionaal model voor de coördinatie van zorg en bestuurlijke doorzettingsmacht is ingevoerd; het model zorgcoördinatie geeft richting aan het coördineren van zorg in gezinnen met meervoudige problemen en voorziet in te nemen stappen wanneer de zorg stagneert of niet van de grond komt.
- Ontwikkeling en implementatie van 1 gezin 1 plan; de methode 1 gezin 1 plan is ontwikkeld in samenwerking met (professionals) van de instellingen. Steeds meer instellingen en medewerkers leren werken met deze methodiek die bedoeld is om de hulp aan een gezin zo effectief mogelijk te maken en in nauwe samenwerking met het gezin uit te voeren.
- Een regionale pedagogische visie Centrum Jeugd en Gezin is ontwikkeld; een gezamenlijke visie op opvoedingsondersteuning, de rol van ouders en de rol van instellingen vanuit het CJG.
- Een regionaal basisaanbod opvoedingsondersteuning is ontwikkeld en vastgesteld; activiteiten en projecten rond opvoeden en opgroeien; van een basisaanbod tot mogelijke plusvarianten.

- Het CJG in Leiden is geopend. Andere gemeenten zijn druk doende hun CJG vorm te geven.
- In de werkgroep CJG waar alle gemeenten zijn vertegenwoordigd wordt kennis gedeeld en wordt gewerkt aan regionale modellen of oplossingen voor bijvoorbeeld telefonische bereikbaarheid van de CJG's en gezamenlijke folders en andere communicatie-uitingen.
- Er is een besluit genomen over de invoering van een virtueel CJG: er wordt een website voor ouders aangeschaft en de jongerenwebsite www.overenuit.nl wordt omgevormd tot een virtueel CJG voor jongeren.
- Een provinciaal project om de nazorg aan jeugdzorgcliënten te verbeteren is aangehaakt bij de projectgroep Ketenaanpak. Dit traject zal in 2010 resultaten leveren.
- Om de aansluiting tussen de ketenaanpak jeugd en de ontwikkelingen onderwijs-zorg te verkrijgen heeft een aantal bijeenkomsten plaatsgevonden met de projectgroep ketenaanpak, de samenwerkingsverbanden in het onderwijs en de voorschoolse voorzieningen.
- Er zijn lezingen gehouden voor professionals in onderwijs en zorg en beleidsmakers bij gemeenten gericht op het scherpen van de kritische blik op het jeugdbeleid en het bespreken van dilemma's en kansen. Er zijn voorts drie nieuwsbrieven verschenen.

Vanuit het project Ketenaanpak Jeugd is een hechte samenwerking tussen de instellingen ontstaan; een belangrijke voorwaarde voor samenwerking in de zorg en meer specifiek in de CJG's. In de afgelopen 2,5 jaar is de samenwerking tussen instellingen gegroeid en meer gericht op het nastreven van gezamenlijke doelen.

Afspraken over bovengenoemde trajecten en werkwijzen tussen gemeenten en instellingen zijn bezegeld in een nieuwe convenant dat op 27 oktober 2009 in het gemeentehuis in Oegstgeest is getekend. Het ministerie van Jeugd en Gezin was hier ook bij aanwezig en tekende de aansluitingsovereenkomst van de Regionale Verwijsindex JeugdMATCH met de landelijke verwijsindex risicjongeren.

Om de voortgang en de samenhang van de trajecten te bewaken is de coördinatie bij Holland Rijnland neergelegd: ambtelijk wordt de voorzitter van de projectgroep geleverd en praktische ondersteuning van de projectgroep wordt ingehuurd. Daarnaast is de nodige ondersteuning voor de 3 trajecten ingehuurd om de gemeenten bij de complexe implementatie- en ontwikkelingsvraagstukken te helpen. Elk traject wordt getrokken door een gemeente (Alphen aan den Rijn, Katwijk en Leiden) en werkt met een werkgroep waarin vertegenwoordigers van maatschappelijke instellingen en een aantal gemeenten deelnemen. De kosten in 2009 zijn betaald uit de subsidie van de provincie Zuid-Holland in het kader van de Regionale Agenda samenleving thema Preventief Jeugdbeleid.

Regionale Agenda Samenleving 2009-2012

Begin april 2009 is de bestuursovereenkomst inzake de Regionale Agenda Samenleving 2009-2012 getekend door de provincie, de 12 gemeenten en Holland Rijnland. De provincie heeft gekozen voor twee speerpunten:

1. terugdringen van de instroom en versnellen van de uitstroom uit de geïndiceerde jeugdzorg door het voorliggende veld te versterken,
2. versterken van de samenwerking op het terrein van cultuureducatie en –participatie.

De provincie stelt in 2009 € 1.152.983,-- beschikbaar voor het inkopen van minimaal 5.765 uren licht ambulante hulp voor jeugdigen en hun gezinnen. Op basis van de uitgangspunten van het project Ketenaanpak jeugd is in overleg met gemeenten en zorginstellingen een voorstel voor de besteding van de middelen gemaakt.

Eind 2008 is een subsidieaanvraag voor de inzet van deze middelen gestuurd naar de provincie. Na groen licht van de provincie in april zijn de uitvoerende zorginstellingen gesubsidieerd.

De middelen zijn ingezet voor de volgende activiteiten, met tussen haakjes de uitvoerende instellingen:

- Begeleiding Risicogezinnen ' ReSet' (Activite en Valent)
- Eigen Kracht conferenties (GGD Hollands Midden en Eigen Kracht Centrale)
- Invoering Home-Start in de gehele regio (Humanitas)
- Jeugd Maatschappelijk Werk (Kwadraad en Valent)
- Basiszorgcoördinatie Kwetsbare Kinderen (GGD Hollands Midden)
- Opvoedingsondersteuning Triple P niveau 3 (GGD Hollands Midden)
- Hulp aan leerlingen met ernstige gedragsproblemen (Cardea)
- Uitvoering project Ketenaanpak Jeugd
- Jongerenwebsite Overenuit.nl
- Cursussen Triple P voor CJG medewerkers

Hoewel de subsidiëring van de instellingen pas in mei plaats heeft gevonden, zijn de activiteiten met voortvarendheid opgepakt en uitgevoerd. De in de regio of meeste gemeenten onbekende activiteiten Eigen Kracht Conferenties, Home-Start en Jeugd Maatschappelijk Werk hebben een aanloopperiode nodig gehad om op volle sterkte te komen.

De afspraak met de provincie om minimaal 5.765 uren licht ambulante hulp in te kopen wordt nagekomen.

In het kader van de RAS kunnen ook uren ingezet worden door de provinciale steunfunctieorganisaties JSO en PJ Partners ter ondersteuning van de gemeentelijke opgaven op het gebied van Jeugd. In 2009 is ingezet op de volgende onderwerpen:

- Signaleringscursussen voor leerkrachten in het basisonderwijs en leidsters van peuterspeelzalen in het kader van RAAK.
- Uitwerken Basisaanbod Opvoedondersteuning
- Uitwerken Implementatie Triple P
- Ondersteuning (sub)werkgroepen CJG en individuele gemeenten in hun CJG-ontwikkeling
- Ondersteuning project Ketenaanpak Jeugdbeleid-Jeugdzorg
- Ondersteuning opzetten ZAT's bij ROC Leiden
- Ondersteuning ZAT-regiegroep.

Financiën

Deelprogramma Jeugd	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2007	2008	2009	2009	2009
indirecte kosten	116.278	179.477	158.282	70.640	70.640
materiële kosten	725.074	1.616.426	1.177.983	210.650	1.197.980
totale lasten	841.352	1.795.903	1.336.265	281.290	1.268.620
directe baten	720.634	1.589.955	1.227.983	210.650	1.227.980
bijdragen gemeenten	120.718	205.948	108.282	70.640	40.640

Betreft de volgende projecten:

- Regionale Agenda Samenleving 2006-2008 (RAS)
- RAS Jeugd 2009-2012
- Ketenaanpak Jeugd
- Ambtelijk platform Jeugd

Toelichting

Als gevolg van extra gemaakte uren zijn de indirecte kosten hoger dan voorzien. De totale kosten op het deelprogramma Jeugd zijn met € 67.642 overschreden.

5.2 Deelprogramma Onderwijs

Doelstelling

Zoveel mogelijk jongeren in Holland Rijnland behalen een startkwalificatie. Daartoe wordt ingezet op de volgende doelstellingen:

- minder ongeoorloofd schoolverzuim,
- minder voortijdig schoolverlaten en voortijdig schoolverlaters gaan terug naar school,
- passend onderwijs voor kinderen die geïndiceerd worden voor speciaal onderwijs.

Bij Holland Rijnland is sinds 2007 het Regionaal Bureau Leerplicht ondergebracht. Daarmee is Holland Rijnland verantwoordelijk voor de leerplichtfunctie en de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voor voortijdig schoolverlaten (RMC-functie). De primaire taak van de leerplichtfunctie is het op eenduidige wijze toezicht houden op naleving van de Leerplichtwet, met als doel het voorkomen en bestrijden van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.

Per 1 augustus 2007 is de kwalificatieplicht ingevoerd voor leerlingen tot 18 jaar. Deze kwalificatieplicht houdt in dat jongeren tot hun 18e jaar volledig leerplichtig zijn zolang zij nog geen startkwalificatie hebben behaald. Een startkwalificatie is een diploma op mbo-2, havo- of vwo-niveau. Het rijk heeft voor de handhaving hiervan extra middelen ter beschikking gesteld via de gemeenten die contactgemeente zijn voor de RMC-functie – dit is voor Holland Rijnland de gemeente Leiden. Deze middelen zijn binnen het Regionaal Bureau Leerplicht ingezet om drie extra leerplichtambtenaren aan te stellen.

De taken van de RMC-functie zijn:

- het verzamelen en registreren van informatie inzake voortijdig schoolverlaten alsmede het rapporteren hierover;
- het ontwikkelen en coördineren van beleid gericht op het terugdringen van voortijdig schoolverlaten;
- het bieden van trajectbegeleiding aan voortijdig schoolverlaters gericht op het terugleiden naar onderwijs. De beschikbare formatie hiervoor wordt ingezet in het Jongerenloket. Van voortijdig schoolverlaten wordt gesproken indien een jongere (tot 23 jaar) de school heeft verlaten zonder een startkwalificatie. Een startkwalificatie is een diploma op mbo-2, havo of vwo-niveau.

Resultaten

Leerlingenadministratie

In het AB van juni 2007 is in het kader van de aanpak van voortijdig schoolverlaten een plan vastgesteld om de registratie van leerplichtigen en voortijdige schoolverlaters door het RBL te verbeteren. Onderdeel hiervan was de overheveling van de gemeentelijke leerlingenadministraties naar het RBL Holland Rijnland. In 2008 en 2009 zijn alle leerlingenadministraties overgeheveld. Vanaf begin 2009 biedt het Regionaal Bureau Leerplicht één regionaal loket voor alle scholen waar zowel in- en uitschrijvingen, verzuim als voortijdig schoolverlaten kan worden gemeld.

Sinds eind 2008 heeft het Regionaal Bureau Leerplicht een aansluiting op het GBA waarmee het zicht op de leerplichtige jeugd sluitend is. Knelpunt is nog dat het rijk geen verstrekking van GBA-gegevens toestaat voor de leeftijdsgroep 18-23 jarigen, de doelgroep voor de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voor voortijdig schoolverlaters.

Per januari 2009 waren er 60.702 kinderen in Holland Rijnland in de leerplichtige leeftijd van 5 t/m 17 jaar.

Bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO, voorheen InformatieBeheerGroep) is gewerkt aan de landelijke invoering van een digitaal loket voor het melden van verzuim en voortijdig schoolverlaten, zodat VO-scholen en MBO-instellingen verzuim voortaan landelijk op één plek kunnen melden. Holland Rijnland is, als tweede regio in het land, in september 2008 aangesloten op het loket. Vanaf 1 september 2009 is het melden van verzuim via het DUO-loket verplicht. Vooral voor de MBO-instellingen biedt dit een grote vereenvoudiging van het melden van verzuim. Knelpunt voor het Regionaal Bureau Leerplicht is nog dat de digitale meldformulieren onvoldoende informatie geven, wat de administratieve last verhoogt.

Leerplichthandhaving

In de afgelopen jaren zijn er veel ontwikkelingen geweest op leerplichtterrein, maar ook op het aanpalende terrein van preventief jeugdbeleid. Deze ontwikkelingen versterkten de vraag om een heldere visie op de leerplichtfunctie.

Het RBL heeft deze visie in 2009 verwoord in een beleidsplan leerplicht voor de periode 2009 t/m 2012. In het beleidsplan wordt beschreven op welke wijze het RBL invulling geeft aan de leerplichttaken en samenwerkt met de verschillende ketenpartners, en waar de verschillende verantwoordelijkheden liggen. Het beleidsplan heeft alleen betrekking op de leerplichtfunctie. Hieronder valt ook de behandeling van voortijdig schoolverlaters, voor zover zij nog leerplichtig of kwalificatieplichtig zijn (dus tot hun 18^e verjaardag).

Het beleidsplan is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de leerplichtambtenaren en de ketenpartners van het RBL. Er zijn enkele visiedagen georganiseerd, eerst met de eigen medewerkers, vervolgens met de justitiële ketenpartners (Openbaar Ministerie, Raad voor de Kinderbescherming en Halt), met Bureau Jeugdzorg en met het onderwijs

In het beleidsplan heeft het RBL haar missie, visie en speerpunten geformuleerd. Ten eerste kiest het RBL voor een meer handhavende rol naar ouders, jongeren én scholen toe. De scholen zullen, in samenwerking met de Onderwijsinspectie, er meer op aangesproken worden dat zij een goed verzuimbeleid en verzuimregistratie voeren, jongeren binnenboord moeten houden en passend onderwijs moeten bieden. Ook zal het RBL ketenpartners bij justitie en in de zorg meer gaan aanspreken op doorlooptijden en gezamenlijke aanpak

In het schooljaar 2008/2009 heeft het Regionaal Bureau Leerplicht met 2.131 leerlingen te maken gehad. In 1.008 gevallen was er sprake van ongeoorloofd schoolverzuim.

In 22 gevallen ging het om absoluut verzuim, dat wil zeggen dat een leerplichtige helemaal niet ingeschreven staat op een school. In 221 gevallen ging het om luxe verzuim, meestal vakantie buiten de schoolvakantie om. In 765 gevallen ging het om ander verzuim. Er zijn in het schooljaar 2008/2009 in totaal 166 processen-verbaal voor verzuim opgemaakt.

In het jaarverslag 2008/2009 wordt nader verslag gedaan over de resultaten van het Regionaal Bureau Leerplicht.

Eind 2009 is gestart met de invoering van een nieuw werkprocesondersteunend registratiesysteem. Met dit systeem wordt het mogelijk de complete dossiers op afstand te raadplegen en te bewerken en wordt het eenvoudiger om rapportages en analyses van de prestaties van het Regionaal Bureau Leerplicht te maken.

Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC)

De RMC-taken worden uitgevoerd in opdracht van de gemeente Leiden, die hiervoor de middelen van het rijk krijgt. RMC-functie valt uiteen in drie onderdelen: registratie, beleid en begeleiding.

Het registreren van voortijdige schoolverlaters maakt integraal onderdeel uit van de gehele administratieve taakuitoefening van het RBL Holland Rijnland.

De beleidsmatige en coördinerende taak maakt onderdeel uit van het beleidsonderdeel van de Sociale agenda van Holland Rijnland.

De begeleiding van voortijdig schoolverlaters geschiedt door trajectbegeleiders die deze taak uitvoeren binnen het Jongerenloket Holland Rijnland. Het RBL had eind 2009 2,7 fte trajectbegeleiders die voortijdig schoolverlaters begeleiden.

Eind schooljaar 2008/2009 stonden er 2.772 voortijdig schoolverlaters bij het RBL geregistreerd. Afgezet ten opzichte van 2007/2008 is het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters met ruim 7% gedaald. Het totale aantal voortijdig schoolverlaters is nagenoeg gelijk gebleven. Hierbij moet opgemerkt worden dat de regio is uitgebreid met Jacobswoude (via de fusie met Alkemade tot de nieuwe gemeente Kaag en Braassem).

Met deze resultaten worden de rijksdoelstellingen echter niet bereikt. De afspraken tussen onderwijspartijen en rijk in het kader van het convenant Voortijdig schoolverlaten zijn dat in de periode 2008-2012 een totale reductie van 40% wordt bereikt ten opzichte van het schooljaar 2005/2006.

In onderstaand schema is het resultaat van het schooljaar 2008/2009 te zien. Het totale aantal voortijdig schoolverlaters behelst alle jongeren die gedurende het schooljaar of reeds in eerdere schooljaren zijn uitgevallen. Een deel daarvan is gedurende het schooljaar echter weer met een opleiding gestart of behoort door verhuizing of het bereiken van de leeftijd van 23 jaar niet meer tot de doelgroep.

	Oud (voor 2008/2009)	Nieuw in 2008/2009	Totaal in 2008/2009	Oud (voor 2007/2008)	Nieuw in 2007/2008	Totaal 2007/2008
Totaal	2.759	1.366	4.125	2.793	1.475	4.268
Vsv-af			1.353			1.529
Resultaat			2.772			2.739

Beleidsmatige ontwikkelingen voortijdig schoolverlaten

Op 6 juni 2008 hebben de onderwijsinstellingen in Holland Rijnland, RMC-gemeente Leiden en het rijk het convenant Voortijdig schoolverlaten afgesloten. Holland Rijnland heeft de totstandkoming van het convenant gecoördineerd. Doelstelling van het convenant is het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters in schooljaar 2010/2011 met 40% gereduceerd te hebben ten opzichte van 2005/2006 (volgens tellingen van het landelijke CFI). Per verminderde voortijdig schoolverlater ontvangen scholen op jaarbasis € 2.000,- ter financiering van de in het convenant opgenomen maatregelen ter voorkoming van voortijdig schoolverlaten.

Daarnaast stelt het rijk subsidies onderwijsprogramma's beschikbaar voor VSV-maatregelen op regionaal niveau. In 2008-2009 is € 554.839,- besteed aan drie maatregelen: orthopedagogische deskundigheid in het voortgezet onderwijs, schoolmaatschappelijk werk, en Workskills (een motivatieprogramma voor dreigend voortijdig schoolverlaters).

Subsidieaanvraag onderwijsprogramma's 2010-2011

In 2009 is veel inzet gepleegd om met de onderwijspartijen een nieuwe subsidieaanvraag onderwijsprogramma's 2010-2011 op te stellen. In deze subsidie-aanvraag diende meer aandacht naar maatregelen in het mbo uit te gaan dan in de vorige periode was gedaan. In het mbo is de uitval immers substantieel groter dan in het voortgezet onderwijs. Bovendien dient een inhaalslag gemaakt te worden, omdat er onvoldoende daling van het aantal voortijdig schoolverlaters is gerealiseerd. In de subsidieaanvraag onderwijsprogramma's 2010-2011 zijn de volgende maatregelen opgenomen:

- Digitaal plaatsingssysteem Voroc t.b.v. overgang voortgezet onderwijs naar mbo;
- Loopbaandenken t.b.v. juiste studiekeuze;

- Opvanggroep mbo voor leerlingen die de verkeerde studiekeuze gemaakt hebben;
- Presentieaanjager mbo;
- Interne zorgstructuur ROC Leiden ("leerproces in goede banen");
- Ondersteuning scholen voortgezet onderwijs (o.a. orthopedagogisch);
- Schoolmaatschappelijk werk in het voortgezet onderwijs.

Het totaal aangevraagd subsidiebedrag bedraagt € 1.129.033,-. Daarnaast wordt € 185.210,- gefinancierd door de gemeente Leiden uit het W-deel van de WWB en wordt de onderbesteding 2008-2009 ad € 46.377,- ingezet. Begin 2010 wordt de beschikking van het ministerie van OCW verwacht. Voorgesteld is om uit de middelen die in het actieplan jeugdwerkloosheid beschikbaar zijn nog twee maatregelen te financieren: workskills (motivatieprogramma voor dreigende uitvallers) ad € 328.560,- en loopbaandenken ad € 172.900,- (een deel wordt al gefinancierd uit de rijksmiddelen).

Meerjarenprogramma voortijdig schoolverlaten

Doelstelling voor 2009 was vooruitlopend op de nieuw op te stellen subsidieaanvraag voor onderwijsprogramma's 2010-2011 een meerjarenprogramma voortijdig schoolverlaten op te stellen. Dit is helaas niet gelukt daar discussies over financiering van de gewenste zorg in en om de scholen alsmede het opstellen van de nieuwe subsidieaanvraag meer tijd bleken te vergen dan gepland.

In 2010 wordt dit opnieuw opgepakt. Ook is een beleidsplan RMC in de maak.

Jongerenloket

Per 1 januari 2008 is Holland Rijnland verantwoordelijk voor het Jongerenloket voor Onderwijs en werk. In het jongerenloket werken trajectbegeleiders van Regionaal Bureau Leerplicht, sociale diensten, UWV WERKbedrijf, ROC Leiden en ROC ID College samen om voortijdige schoolverlaters te begeleiden naar onderwijs of – indien onderwijs niet haalbaar blijkt – werk. Ook worden leerlingen indien nodig geholpen met het vinden van een stage- of werkplek die nodig is voor de opleiding. Het jongerenloket was aanvankelijk een project voor de duur van twee jaar. Er is besloten het project te verlengen tot eind 2011. Doelstellingen voor deze periode waren:

- de werkwijze van het jongerenloket te professionaliseren, een aanpak te ontwikkelen waarbij jongeren goed bereikt worden en met resultaat begeleid worden,
- jaarlijks 800 jongeren te begeleiden, waarvan er 480 succesvol geplaatst worden op onderwijs (BOL en BBL), werken en leren, werk of zorg.

Het Jongerenloket heeft inlooploketten bij UWV WERKbedrijf Leiden en Lisse.

Resultaten Jongerenloket in 2009

	2008	2009
Gestarte trajecten	547	846
Geplaatst	338	636
<i>definitief</i>		491
<i>nog in nazorg</i>		145
Geplaatst t.o.v. gestart	62%	75%

Voorts zijn de volgende zaken vermeldenswaardig:

- Outreachende werkwijze is verder ontwikkeld; jongeren worden steeds meer actief telefonisch benaderd, indien nodig ook huisbezoeken en afspraken buiten kantooruren;
- Afspraken met ROC's gemaakt die jongeren bij (dreigende) uitval middels warme overdracht aanmelden bij het Jongerenloket;

- Het Jongerenloket wordt door het RBL ingezet voor leerplichtige jongeren die een (tijdelijk) alternatief traject volgen in afwachting van of ter oriëntatie op een onderwijsplek;
- De trajectbegeleiders van het Jongerenloket zijn gestart met een scholing in oplossingsgericht werken met jongeren. Dit leertraject zal in tot in 2010 worden voortgezet;
- Sinds 2009 kan het Jongerenloket naast de loketten bij het UWV in Leiden en Lisse op enkele dagdelen gebruik maken van spreekkamers in Hillegom, Katwijk en Noordwijk. Daarnaast kunnen gesprekken op de mbo-instellingen worden gevoerd;

Nieuwe samenwerkingsovereenkomst jongerenloket

De samenwerkingsovereenkomst jongerenloket was afgesloten voor 2008 en 2009. Begin 2009 is besloten het jongerenloket met 2 jaar te verlengen tot en met 2011.

Begin 2010 is een nieuwe overeenkomst voor één jaar afgesloten omdat op twee onderdelen nog onduidelijkheden bestaan:

- Per 1 oktober 2009 is de Wet Investeren in Jongeren (WIJ) is ingevoerd. Deze wet vervangt de WWB voor jongeren tot 27 jaar. Gemeenten en het jongerenloket hebben nog niet helder welke rol het jongerenloket dient te spelen in de uitvoering van de WIJ. Gemeenten en jongerenloket zullen hier in 2010 nadere afspraken over maken.
- ROC Leiden en ROC ID College hebben kenbaar gemaakt dat zij de bijdrage van de ROC's middels detachering van personeel willen heroverwegen. Zij willen tevens nadere afspraken maken over de inzet een meer preventieve inzet van het jongerenloket in de (interne zorgstructuur van de) ROC's.

Regiegroep Voortijdig Schoolverlaten

Holland Rijnland ondersteunt een regiegroep VSV, bestaande uit bestuurders van gemeenten, ROC's, samenwerkingsverbanden Voortgezet onderwijs en managers van het UWV. In de Regiegroep komt het brede beleid op het terrein van voortijdig schoolverlaten als ook het Jongerenloket aan de orde. In 2009 is de regiegroep VSV zeven maal bijeen geweest.

Financiën

Deelprogramma Onderwijs	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2007	2008	2009	2009	2009
indirecte kosten	64.098	1.324.757	1.849.787	1.744.590	1.744.590
materiële kosten	1.270.655	428.115	628.229	644.360	841.860
totale lasten	1.334.754	1.752.872	2.478.016	2.388.950	2.586.450
directe baten	600.388	1.009.334	1.041.867	1.045.530	1.124.030
bijdragen gemeenten	734.366	743.538	1.436.149	1.343.420	1.462.420

Betreft de volgende projecten:

- Programmagelden vroegtijdig schoolverlater (VSV)
- Meerjarenprogramma VSV
- Regionaal Bureau Leerplicht (RBL)
- Jongerenloket
- Ambtelijk platform Onderwijs

Toelichting

De hogere indirecte kosten van € 105.197 zijn een gevolg van een uitbreiding van het aantal medewerkers bij het RBL met de gemeente Kaag en Braassem per 1 januari 2009 en de gemeente Noordwijkerhout per 1 augustus 2009. Daar staat tegenover een kostenbesparing op de materiële kosten van € 213.631.

5.3 Deelprogramma Participatie

Doelstelling

- Betere aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt en vice versa.
- Minder mensen afhankelijk van een uitkering.
- Een groter deel van de uitkeringsgerechtigden bezig met educatieve trajecten.

Prestaties:

- het bieden van een platform om gezamenlijk beleid en initiatieven te ontwikkelen gericht op het bevorderen van de maatschappelijke participatie van de inwoners in Holland Rijnland.
- het aanbieden van educatieve trajecten.

Resultaten

Inkoop educatietrajecten

Holland Rijnland verzorgt sinds 2005 de inkoop van educatietrajecten voor de hele regio. In het kader van de volwasseneneducatie (VE) worden deze trajecten verplicht ingekocht bij de Regionale Opleidingscentra (ROC's). De gezamenlijke inkoop maakt het mogelijk om voor relatief kleine doelgroepen in de afzonderlijke gemeenten aanbod te realiseren.

Om vraaggericht te werken en aan te sluiten op andere beleidsterreinen is in 2007 een inkoopberaad educatie ingesteld. Vanaf 2008 is er in de regio een ambtelijk overleg Participatie die de taak van het inkoopberaad heeft overgenomen. Samen met de gemeenten en ROC's is de inzet van de middelen voor VE voorbereid en uitgevoerd. Dit heeft in 2009 geresulteerd in:

- 284 trajecten Voortgezet Algemeen Volwassenenonderwijs (VAVO)
- 2.114 trajecten Basiseducatie (BE)
- 804 trajecten Nederlands als Tweede Taal (NT2)
- 645 lokale vraaggerichte trajecten

In totaal zijn er 3.847 trajecten uitgevoerd in 2009. In 2008 waren er 2.341 trajecten uitgevoerd. In 2009 zijn dus ruim 60% meer trajecten uitgevoerd! Een verklaring hiervoor is dat er in 2009 extra middelen konden worden ingezet uit reserves van 2007 en 2008. Deze hoge reserves zijn ontstaan door de terugloop van de instroom van NT2-deelnemers vanwege de invoering van de Wet Inburgering (WI) per 1 januari 2007.

Met deze extra middelen zijn er veel trajecten uitgevoerd in samenwerking met de gemeenten ter voorbereiding op inburgering. Daarnaast hebben er ook meer vraaggerichte trajecten plaatsgevonden in overleg met gemeenten en maatschappelijke instellingen.

Wet Participatiebudget

Per 1 januari 2009 is de wet Participatiebudget ingevoerd. Hiermee worden de gemeentelijke middelen voor re-integratie (WWB-werkdeel), inburgering (WI) en Volwasseneneducatie (WEB) gebundeld in één participatiebudget.

Het jaar 2009 is als overgangsjaar gebruikt voor de praktische en organisatorische invoering van de Wet Participatiebudget. De werkgroep voorbereiding Wet Participatiebudget heeft hiervoor in 2009 een handreiking ontwikkeld voor de gemeenten.

Holland Rijnland heeft 2009 de regionale inkoop van VE voortgezet. De middelen voor inburgering en re-integratie werden lokaal en subregionaal aanbesteed.

Oorspronkelijk zouden de middelen voor educatie vanaf 1 januari 2010 ook inzetbaar zijn voor inburgering en re-integratie en vanaf 2011 ook bij andere aanbieders dan de ROC's. De staatssecretaris van OCW heeft in september 2009 de gemeenten meegedeeld dat er een wetswijziging is voorgesteld om tot en met 2012 de middelen voor educatie te oormerken voor alleen educatie en deze alleen in te kunnen zetten bij de ROC's. De gemeenten hebben daarom besloten om de regionale inkoop van VE voort te zetten tot en met 2012.

Afronding WIN

Tot en met eind 2006 heeft Holland Rijnland de inkoop van trajecten en financiële taken in het kader van de Wet Inburgering Nieuwkomers (WIN) uitgevoerd voor de Duin- en Bollenstreek. Vanaf 1 januari 2007 was de (WIN) niet meer van kracht.

De inburgering is verder gegaan onder het inburgeringsstelsel van de Wet Inburgering. Er zijn in 2008 nog wel een aantal taken uitgevoerd voor de verantwoording van de WIN 2006 die de gemeenten vóór 15 juli 2009 rechtstreeks moeten verantwoorden naar het rijk. Hiervoor heeft Holland Rijnland deelnemersdossiers verzameld voor de verantwoording door de gemeenten. In 2008 en 2009 is er afgerekend met de ROC's.

Overgangsregeling Regionale Agenda Samenleving 2009

Sinds 2005 wordt de wervingscampagne 'Maak een nieuwe start' in de regio uitgevoerd. Het belangrijkste doel van Maak een nieuwe start! is zoveel mogelijk laaggeletterde Nederlanders in de regio Holland Rijnland de kans bieden beter te leren lezen, schrijven en rekenen. Het project informeert het algemene publiek, waaronder de naasten van laaggeletterden, en professionele verwijzers zoals medewerkers van gemeenten, bibliotheken en vele maatschappelijke instellingen over de problemen van laaggeletterden en de scholingsmogelijkheden en betreft hen in de aanpak van laaggeletterdheid in de regio Holland Rijnland. Door meer bekendheid, beoogt het project meer cursisten te trekken. In 2009 zijn er mede door deze wervingscampagne 84 nieuwe deelnemers ingestroomd in de alfabetiseringscursussen Lezen en Schrijven.

Het project wordt uitgevoerd door ROC Leiden en ID College Lisse/Katwijk.

Dit project werd vanaf 2007 medegefinancierd uit de middelen uit de RAS 2006-2008 van de provincie. Met een overgangsregeling van de provincie is het project in 2009 gedeeltelijk gefinancierd. Andere financieringsbronnen waren de middelen voor volwasseneneducatie van de regio en educatiemiddelen van de gemeente Leiden. In 2010 kunnen voor dit project alleen middelen worden ingezet uit de middelen van volwasseneneducatie en middelen van de gemeente Leiden.

Regionaal arbeidsmarktbeleid

Het regionale arbeidsmarktbeleid is door het DB en de portefeuillehouders van de Sociale Agenda benoemd tot een van de regionale speerpunten. Holland Rijnland zou een regisserende rol moeten hebben in het verbinden van partijen, agendasetting en bewegen tot uitvoering van initiatieven en arrangementen. Belangrijkste speerpunt is hierbij het verbeteren van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt. Dit wordt mede ingevuld door het faciliteren van de platformfunctie, waartoe aansluiting is gezocht bij het regionaal platform arbeidsmarkt Rijn Gouwe (RPA). Het AB heeft in 2009 ingestemd met het financieel bijdragen aan het RPA in 2009 en 2010. In het Regionaal Platform Arbeidsmarkt Rijn-Gouwe is een groot aantal partijen vertegenwoordigd op het niveau van Holland Rijnland, Rijnstreek en Midden-Holland: gemeenten, onderwijsinstellingen, werkgevers en werknemersorganisaties.

Begin 2009 is een regionale arbeidsmarktagenda 2009 opgesteld. Hierin zijn drie speerpunten opgenomen, waarbij telkens één partij aangewezen is als trekker van dit speerpunt:

1. Re-integratie en mobiliteit (coördinatie door de gemeente Leiden):
  2. Voortijdig schoolverlaten (coördinatie door Holland Rijnland):
  3. Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt (inzet RPA Rijn Gouwe)
-

Actieplan jeugdwerkloosheid

Sinds 2008 verkeert Nederland in een economische recessie. In 2009 waren de verwachtingen omtrent de stijging van de werkloosheid zo hoog, dat het Kabinet als één van de maatregelen om de recessie het hoofd te bieden, heeft besloten extra middelen beschikbaar te stellen voor de aanpak van jeugdwerkloosheid. Hiermee wil het Kabinet voorkomen dat –net als in de jaren tachtig van de vorige eeuw– een grote groep mensen structureel afstand oploopt tot de arbeidsmarkt. Gezien de verwachte tekorten na de recessie, onder andere door de massale pensionering van de babyboomgeneratie, wil het kabinet investeren in de instromers op de arbeidsmarkt: jongeren tot 27 jaar. Zij heeft daarbij gekozen voor een regionale aanpak, omdat bij het operationaliseren van arbeidsmarktbeleid door onderwijs, bedrijfsleven en ketenpartners steeds meer voor de schaal van de regio gekozen wordt. De gemeenten die een UWV-plusvestiging huisvesten, is gevraagd het initiatief in de regio op zich te nemen om namens alle betrokken partijen een actieplan jeugdwerkloosheid op te stellen. Op basis van dit actieplan stelt het Rijk in 2009, 2010 en 2011 middelen beschikbaar om jeugdwerkloosheid terug te dringen en te voorkomen.

De gemeente Leiden heeft op 1 september 2009 het actieplan jeugdwerkloosheid Holland Rijnland en Rijnstreek ingediend. Holland Rijnland en de Rijnstreek vormen samen het voedingsgebied van UWV-plusvestiging Leiden (met dependances in de duin- en Bollenstreek (Lisse) en Rijnstreek (Alphen aan den Rijn)). Het actieplan is in een periode van zes weken tijdens het zomerreces opgesteld. De tijdsspanne om het actieplan op te stellen was zo kort, en de beschikbaarheid van relevante partijen zo beperkt, dat er een plan op hoofdlijnen is ingediend. Lopende de uitvoering van het actieplan zullen maatregelen verder uitgewerkt moeten worden en op effectiviteit worden beoordeeld.

In de loop van september werd bekend dat het actieplan was geakkordeerd door het Rijk. Inmiddels is een projectorganisatie ingericht waar Holland Rijnland in participeert. Vanuit het actieplan worden ingezet op het creëren van voldoende stage- en leerwerkplekken voor jongeren. Dit gebeurt onder andere door het matchingsoffensief van UWV Werkbedrijf, waarbij jongeren gekoppeld worden aan leerwerkbanen in het bedrijfsleven. Het school-ex programma van de ROC's houdt jongeren juist langer op school waardoor jongeren beter gekwalificeerd uitstromen naar de arbeidsmarkt. Door middel van loonkostensubsidies heeft bouwopleiding Rijnland een jongerenpool kunnen oprichten waardoor deze jongeren hun BBL-opleiding (werkend leren) kunnen afmaken. Tenslotte wordt de formatie van het Jongerenloket uitgebreid om meer jongeren te kunnen begeleiden naar onderwijs of werk.

Leerwegen in Rijnland

Naast het RPA is Holland Rijnland aangesloten bij Leerwegen in Rijnland (LiR). Dit is een platform waarin vertegenwoordigers van onderwijs, ondernemers en overheid in de regio Holland Rijnland deelnemen. LiR heeft niet zoals het RPA personeel beleidscapaciteit in dienst, maar functioneert als netwerkorganisatie. In 2009 heeft er een structuurdiscussie plaatsgevonden over het functioneren van LiR, waarbij nauwere samenwerking met het RPA werd voorgestaan. Dit heeft nog niet tot besluitvorming geleid.

Vanuit LiR is eind 2009 het initiatief opgenomen om het groen-onderwijs (vmbo en mbo) in de regio te stimuleren. Veel bedrijven in de greenport Bollenstreek hebben (op termijn) te weinig voldoende geschoold personeel. De sector wordt steeds technischer, en stelt hogere eisen aan haar medewerkers. Tegelijkertijd neemt het aantal jongeren dat groen onderwijs volgt af. Dit is een bedreiging voor het voortbestaan van de sector. In het kader van de subsidieregeling 'een leven lang leren' van de provincie wordt een aanvraag opgesteld voor 2010 en 2011 om activiteiten te ontplooiën die het groen onderwijs in de regio moet stimuleren.

Financiën

Deelprogramma Participatie	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2007	2008	2009	2009	2009
indirecte kosten	168.229	150.028	156.742	182.460	182.460
materiële kosten	5.401.670	4.120.502	4.250.143	5.248.820	4.173.080
totale lasten	5.569.899	4.270.530	4.406.885	5.431.280	4.355.540
directe baten	5.310.259	4.116.020	4.202.200	5.178.340	4.072.600
bijdragen gemeenten	259.640	154.510	204.685	252.940	282.940

Betreft de volgende projecten:

- Invoering participatiefonds
- Afwikkeling Wet Inburgering Nieuwkomers (WIN)
- Inkoop Volwasseneneducatie
- Regionaal Arbeidsmarktbeleid
- Inkoopberaad EIR
- Ambtelijk platform Participatie

Toelichting

Het verschil tussen de geraamde en werkelijke directe baten wordt veroorzaakt door de indexering rijksbijdrage Volwasseneneducatie van € 129.600,--. Dit bedrag is volledig overgemaakt aan het ROC Leiden en het ID College.

Onder de materiële kosten worden de projectkosten Sociale Agenda verantwoord. Op deze kosten is een onderschrijding van € 53.000. Op het deelprogramma Cultuur zijn de kosten van de culturele aanjager verantwoord. De overschrijding hierop wordt gedekt uit de onderschrijding op de projectkosten Sociale Agenda.

Per saldo is er een onderschrijding op dit deelprogramma van € 78.255.

5.4 Deelprogramma Zorg

Doelstelling

- Mensen met een zorgbehoefte kunnen zo lang mogelijk in hun eigen omgeving blijven wonen.
- Voldoende voorzieningen voor maatschappelijk kwetsbare mensen.

Prestatie: Het samenwerkingsorgaan biedt een platform aan gemeenten om het gemeentelijke en bovenlokale beleid op het gebied van zorg en welzijn af te stemmen. Daarmee draagt het samenwerkingsorgaan bij aan het realiseren van een voldoende aanbod van zorg en welzijnsvoorzieningen om te bereiken dat mensen met een zorgbehoefte zo lang mogelijk in hun eigen omgeving te kunnen blijven wonen. Verder bevordert het samenwerkingsorgaan daarmee het realiseren van een voldoende aanbod aan voorzieningen voor maatschappelijk kwetsbare mensen om de instroom in maatschappelijke opvang te beperken en de uitstroom te bevorderen.

Resultaten

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

De regionale samenwerking heeft zich geconcentreerd op drie onderdelen van de Wmo:

1. De voormalige AWBZ subsidieregelingen.
2. De Openbare Geestelijke gezondheidszorg.
3. De pakketwijzigingen AWBZ

1. De voormalige AWBZ subsidieregelingen:

Met de invoering van de Wmo zijn een aantal subsidieregelingen uit de AWBZ overgeheveld naar de gemeenten. Met deze subsidieregelingen worden een aantal regionale voorzieningen in stand gehouden. Het gaat daarbij om:

- Zorgvernieuwingsprojecten geestelijke gezondheidszorg
- Collectieve GGZ preventie

De gemeente Leiden voert deze regelingen namens de regio's Holland Rijnland en Rijnstreek-beraad uit.

Het was oorspronkelijk de bedoeling om ook de vrijwillige thuiszorg en de mantelzorgondersteuning regionaal te financieren. In 2009 heeft het Portefeuillehoudersoverleg besloten om hier geen regionale afspraken over te maken. De vrijwillige thuiszorg en de mantelzorgondersteuning worden vanaf 2010 door individuele gemeenten of groepen gemeenten binnen Zuid-Holland Noord gefinancierd.

2. De Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ):

De gemeente Leiden is door het rijk aangewezen als centrumgemeente om voor de regio Zuid-Holland Noord voorzieningen op het terrein van de verslavingszorg en zorg voor dak- en thuislozen in stand te houden. Met de invoering van de Wmo hebben de overige gemeenten in de regio meer nadrukkelijk een rol in de OGGZ gekregen. Regionaal is afgesproken dat er uiterlijk in 2011 een adequaat voorzieningenniveau is op het gebied van schuldhulpverlening en voorkomen huisuitzetting. De regiogemeenten leveren ook een bijdrage aan woonvoorzieningen voor de doelgroep.

3. Wijzigingen in de AWBZ

Met ingang van 2009 zijn een aantal bezuinigingen op de AWBZ doorgevoerd. De vraag is of en in hoeverre de gemeenten in het kader van de Wmo tegemoet moeten komen aan inwoners die met deze bezuinigingen worden geconfronteerd. Er zijn praktische werkafspraken gemaakt met het Meldpunt Zorg en Overlast om te waarborgen dat mensen met ernstige problemen de zorg blijven ontvangen die ze nodig hebben.

Wonen, zorg en welzijn

In maart 2007 zijn de Prestatieafspraken wonen, zorg en welzijn Zuid-Holland Noord door alle partijen, te weten: gemeenten, zorgaanbieders, zorgvragers en woningbouwcorporaties, ondertekend. Deze prestatieafspraken moeten ertoe leiden dat mensen met een zorgbehoefte (ouderen, maar ook anderen met lichamelijke, geestelijke of sociale beperking) in hun eigen omgeving binnen de regio kunnen blijven wonen. Het samenwerkingsorgaan behartigt in dit traject de belangen van de gemeenten door ondersteuning van de bestuurlijke vertegenwoordigers in de Stuurgroep Wonen, zorg en welzijn. De stuurgroep heeft in 2009:

- ervoor zorggedragen dat de monitor Wonen, zorg en welzijn werd verbeterd. Om grip te krijgen op de materie is het van belang om zicht te krijgen op het bestaande aantal voorzieningen afgezet tegen de te verwachten behoefte aan voorzieningen in 2020/2030. Pas dan is een verantwoorde planmatige realisatie mogelijk.
- een werkconferentie belegd over het thema woonservicezones;
- een werkgroep ingesteld die aan de slag is gegaan met het thema kleinschalige woonvoorzieningen. De regio lijkt landelijk achter te lopen in ontwikkelingen op dit gebied.

Alcoholmatigingsbeleid

Vanuit het portefeuillehouderoverleg Sociale agenda Holland Rijnland/Rijnstreekberaad is het initiatief genomen om de mogelijkheden te verkennen tot het voeren van uniforme regels in het kader van een alcoholmatigingsbeleid. De GGD heeft een model voor de lokale regelgeving rond de beschikbaarheid van alcohol opgesteld. Dit voorstel zal in 2010 in procedure worden gebracht.

Een bestuurlijk overleg alcoholmisbruik Midden-Holland bestaande uit vertegenwoordigers van gemeenten, politie en OM is eind 2009 voor het eerst bijeen gekomen. De stuurgroep wil de krachten regionaal bundelen om tot een effectieve aanpak van het alcoholmisbruik, vooral onder jongeren te komen.

Afstemming en overleg

Eind 2008 is besloten om alle regionale ambtelijke overleggen op het zorgterrein onder te brengen onder één breed overleg zorg en welzijn voor heel Zuid-Holland Noord. In dit overleg komen aan de orde: de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo), het lokale gezondheidsbeleid, de ambtelijke voorbespreking van de bestuurscommissie van de GGD, de centrumtalen van de gemeente Leiden (maatschappelijke opvang, verslavingszorg). Het ambtelijk overleg is in 2009 5 x bijeen gekomen. Deze nieuwe opzet is goed bevallen. Met deze nieuwe opzet komt de samenhang tussen de thema's Wmo en publieke gezondheid goed tot hun recht. De ondersteuning van het overleg is een gedeelde verantwoordelijkheid van Holland Rijnland/Rijnstreekberaad en de GGD.

Financiën

Deelprogramma Zorg	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2007	2008	2009	2009	2009
indirecte kosten	50.434	49.699	62.085	53.500	53.500
materiële kosten			60.000	107.500	60.000
totale lasten	50.434	49.699	122.085	161.000	113.500
directe baten			60.000	107.500	60.000
bijdragen gemeenten	50.434	49.699	62.085	53.500	53.500

Betreft de volgende projecten:

- Wonen, zorg en welzijn (WZW)
- Ras-gelden onderdeel Zorg
- Ambtelijk platform WZW

Toelichting

Door het maken van meer uren dan begroot is er een overschrijding op de indirecte kosten van € 8.585.

5.5 Deelprogramma Cultuur

Doelstelling

Het samenwerkingsorgaan draagt bij aan het realiseren van culturele projecten. Daarmee wordt bereikt dat:

- het publieksbereik van het culturele aanbod in de regio wordt vergroot;
- de actieve participatie in kunst en cultuur wordt vergroot;
- jeugdigen in aanraking komen met verschillende uitingen van kunst en cultuur.

Resultaten

Programmafonds cultuurparticipatie

De provincie heeft de subsidie van het rijk voor het programmafonds cultuurparticipatie met ingang van 2009 ondergebracht in de RAS 2009-2012.

Samen met gemeenten heeft Holland Rijnland zorg gedragen voor het opstellen van de subsidieaanvraag voor projecten in het kader Cultuurparticipatie 2010. Alle gemeenten werken samen in deze projecten.

Cultuurparticipatie is één van de twee inhoudelijke pijlers van de nieuwe RAS 2009-2012 en richt zich op de programmalijnen cultuureducatie, amateurkunst en volkscultuur.

Begin 2009 kende de provincie € 322.051,00,-- toe voor veertien projecten in het kader van Cultuurparticipatie in de regio Holland Rijnland. Het gaat om diverse projecten zoals: zoals bezoeken van scholieren aan musea, het stimuleren van amateurkunstbeoefening en culturele activiteiten voor ouderen in de regio. Van de veertien projecten zijn er in 2009 elf naar tevredenheid uitgevoerd, één project is gestopt, één is doorgeschoven naar 2010 en ten slotte is één project volledig voor rekening van gemeenten gekomen.

Regionale Cultuurnetwerker

In 2007 heeft een verkennend onderzoek plaatsgevonden naar het draagvlak en gewenste functieprofiel voor de culturele aanjager die een rol moet krijgen in het stimuleren van gezamenlijke culturele initiatieven in de regio. In 2008 is besloten om een culturele aanjager aan te trekken die tevens de taak op zich heeft om in de gemeenten uit de Duin- en Bollenstreek en Oegstgeest ten behoeve van scholen initiatieven te nemen op het terrein van cultuureducatie.

Vanaf februari 2009 is in dat kader de Cultuurnetwerker in de regio van start gegaan. Hiermee wordt beoogd te komen tot een efficiënt en effectief cultureel netwerk. Dit is een van de prestatieafspraken met de provincie in het kader van de RAS 2009-2012. Inmiddels heeft de provincie besloten om de aanstelling van een cultuurnetwerker per regio vanaf 2010 mede te financieren.

In 2009 heeft Holland Rijnland het ambtelijk overleg tussen de gemeentelijke cultuurambtenaren gefaciliteerd.

Financiën

Deelprogramma Cul- tuur	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2007	2008	2009	2009	2009
indirecte kosten	18.654	21.458	24.546	18.830	18.830
materiële kosten	70.800	331.100	389.894	40.000	300.000
totale lasten	89.454	352.558	414.440	58.830	318.830
directe baten	70.800	331.100	368.892	40.000	300.000
bijdragen gemeenten	18.654	21.458	45.548	18.830	18.830

Betreft de volgende projecten:

- Ras-gelden onderdeel Cultuur
- Ambtelijk platform cultuur
- Actieprogramma cultuurbereik

Toelichting

De overschrijding op de materiële kosten en directe baten is een gevolg van de niet geraamde kosten/baten van de culturele aanjager. Deze kosten worden gedekt uit een bijdrage van de provincie Zuid-Holland, een bijdrage uit het RAS 2009 en uit de projectkosten Sociale Agenda (zie deelprogramma participatie).